

<http://digithum.uoc.edu>

Dossier «Recerca acadèmica sobre la Viquipèdia»

La veritat de la Viquipèdia

Nathaniel Tkacz

Professor agregat de la Universitat de Warwick (Regne Unit)
nathanieltkacz@gmail.com

Data de presentació: abril de 2012

Data d'acceptació: abril de 2012

Data de publicació: maig de 2012

Resum

Què significa l'afirmació que la Viquipèdia té una relació amb la veritat? Que la Viquipèdia conté, malgrat que sovint es digui el contrari, tot un dispositiu de la veritat? En aquest article vull mostrar que, en realitat, la Viquipèdia té dues relacions diferents amb la veritat: una de ben coneguda i que constitueix la base dels comentaris populars i acadèmics, i una altra que es refereix a aspectes també ben coneguts de la Viquipèdia, però que no s'ha entès en termes de la veritat. Demostro aquí la doble relació de la Viquipèdia amb la veritat a través d'una detallada anàlisi d'una de les principals normes que regeixen a la Viquipèdia, el «punt de vista neutral» (que alhora és un dels «cinc pilars» del projecte). Finalitzo l'article demostrant el que es posa en qüestió quan diem que la Viquipèdia té un «règim de la veritat» i com això repercuteix en els comentaris existents.

Paraules clau

viquipèdia, punt de vista neutral, PVN, veritat, col·laboració

The Truth of Wikipedia

Abstract

What does it mean to assert that Wikipedia has a relation to truth? That there is, despite regular claims to the otherwise, an entire apparatus of truth in Wikipedia? In this article, I show that Wikipedia has in fact two distinct relations to truth: one which is well-known and forms the basis of existing popular and scholarly commentaries, and another which refers to equally well known aspects of Wikipedia, but has not been understood in terms of truth. I demonstrate Wikipedia's dual relation to truth through a close analysis of the Neutral Point of View core content policy (and one of the project's "Five Pillars"). I conclude by gesturing to what is at stake in the assertion that Wikipedia has a regime of truth and how this bears upon existing commentaries.

Keywords

Wikipedia, Neutral Point of View, NPOV, Truth, Collaboration

L'abandonament de la veritat

Tant els partidaris com els detractors assenyalen regularment que la veritat no és primordial a la Viquipèdia. Per a Joseph Reagle, el que ell descriu com l'«abandonament de la "veritat"» (2010, pàg. 56) és fonamental per a l'èxit obtingut pel tipus de col·laboració que es fa a la Viquipèdia i també el que la distingeix de les seves predecessores:

«Històricament, les obres de consulta no han fet gaires declaracions sobre la neutralitat com a postura per a les col·laboracions, o com a resultat final. Encara que altres obres de consulta s'hagin nodrit de les contribucions de milers de persones, sempre han estat controlades per un reduït nombre de persones amb una visió del món relativament homogènia. Efectivament, una de les preocupacions de les referències tradicionals és la seva condició d'autoritat, força diferent de l'abandonament de la "veritat" de la Viquipèdia» (Reagle, 2010, pàg. 56).

Reagle ens diu que a la Viquipèdia, la postura d'autoritat pròpia de les enciclopèdies anteriors és substituïda pel punt de vista neutral (PVN). Aquesta norma, afirma Reagle, és el que permet que persones que no comparteixen «una visió del món relativament homogènia» col·laborin en una mateixa entrada de la Viquipèdia. El PVN juntament amb les altres normes principals sobre els continguts (verificabilitat i recerca no original) són les que, pel que sembla, substitueixen el criteri de la veritat –la condició que una entrada o una afirmació concreta siguin certes– i el que els permet ser compatibles. Jimmy Wales comparteix aquesta mateixa opinió sobre la funció del PVN, i Reagle se serveix del següent paràgraf de Wales per avalar les seves pròpies afirmacions:

«Tot el concepte del punt de vista neutral, tal com jo el concebia originalment, era la idea d'un concepte social, que servia per a ajudar la gent a ser compatibles: a evitar o esquivar un munt de debats filosòfics. Dues persones, encara que una d'elles cregui que la veritat es construeix socialment i que l'altra pensi que la veritat és una correspondència amb els fets de la realitat, poden treballar plegades» (Wales, citat a Reagle, 2010, pàg. 53).

Aquestes visions positives del reemplaçament de la veritat pel PVN (i per la verificabilitat) topen amb perspectives més crítiques. L'objecció més comuna és simplement que reemplaçar les nocions més típiques de la veritat pel PVN com a llindar que determina la inclusió d'un enunciat significa que coses que són certes poden quedar excloses de l'enciclopèdia si, a banda, no compleixen també la condició del PVN i d'altres requisits relacionats. Aquest tipus d'objeccions solen aparèixer quan hi ha implicats experts re-

coneguts, per exemple en l'incident de 2005 amb l'expert en canvi climàtic William Connelly (vegeu Schiff, 2006) i, més recentment, el cas de Timothy Messer-Cruse amb l'article sobre el «Haymarket affair» de 1886 (vegeu Messer-Kruse, 2012). En tots dos casos els experts es van queixar que les seves contribucions, «certes», s'aiguallissin o fossin eliminades de l'enciclopèdia. Aquesta mena de situacions són les que van fer que Simson Garfinkel expressés la seva crítica sobre els mateixos aspectes descrits per Reagle i Wales:

«La Viquipèdia ha desenvolupat un conjunt d'estàndards epistemològics radicalment diferents, estàndards que no sorprenen especialment si es té en compte que el lloc web està arrelat en una comunitat basada en la xarxa, però que haurien de preocupar les persones que estem interessades en la noció tradicional de veritat i de precisió. A la Viquipèdia, la veritat objectiva no és gaire important. El que determina la inclusió d'un fet o d'un enunciat és que hagi aparegut en alguna altra publicació, idealment una publicació en anglès, en línia i d'accés lliure» (Garfinkel, 2008).

No obstant això, penso que ambdues parts d'aquest debat, en acceptar l'afirmació de la mateixa Viquipèdia que la veritat ha estat substituïda pel PVN, passen per alt la dimensió més crucial de la relació de la Viquipèdia amb la veritat. Contràriament al que se sol creure, la veritat a la Viquipèdia és indefugible. Per a explorar aquestes (dues) relacions amb la veritat, em referiré ara al seu suposat substitut, el punt de vista neutral.

El punt de vista neutral

Les iteracions del PVN formen part de la història de la Viquipèdia. Larry Sanger, cofundador del projecte, en el seu sovint citat article «The early history of Nupedia and Wikipedia: a memoir», publicat a *Slashdot*, recorda que a la Nupèdia, precursora de la Viquipèdia, ja es va establir una versió del PVN:

«Així mateix, estic força segur que un dels primers criteris sobre el qual ens vam posar d'acord Jimmy i jo va ser el d'una norma d'«imparcialitat» o de neutralitat. Sóc conscient que des del començament vaig insistir molt en aquest aspecte, perquè per a mi la neutralitat ha estat des de fa molt temps un cavall de batalla, i un dels meus principis rectoros quan vaig escriure "Sanger's Review". Vam posar-nos d'acord que la neutralitat requeria que els articles no representessin el punt de vista de ningú sobre temes conflictius, sinó que havien de representar igualment totes les parts» (Sanger, 2005).

La política original de la Nupedia es titulava *Nonbias* ['amb imparcialitat'] i els seus principals elements tenen una semblança

<http://digithum.uoc.edu>

La veritat de la Viquipèdia

sorprenent als de la Viquipèdia actual. Entre els fragments especialment pertinents hi ha els següents:

«Els articles de la Nupedia, pel que fa al seu contingut, han de ser imparcials... la qual cosa requereix que, en cada un dels casos conflictius de què es tracti, l'autor d'un article (com a mínim) ha d'esmentar diverses perspectives oposades avalades per qualsevol minoria significativa d'experts (o de parts implicades) sobre la matèria. És clar que en els articles més llargs les perspectives oposades es presentaran amb més detall. En la versió definitiva d'un article, cada una de les parts implicades en la polèmica de què es tracti hauran de poder decidir si els seus punts de vista hi han estat representats equitativament, o tan equitativament como sigui possible en un context en què altres punts de vista oposats també hauran d'estar representats al més imparcialment possible [...]

En qualsevol tema conflictiu, normalment és important determinar quins punts de vista, si n'hi ha cap, estan actualment (o ho van estar en el passat) a favor, i quins ja no hi estan (entre experts o altres grups específics de persones). Però fins i tot aquesta informació pot i ha de ser donada de tal manera que no impliqui que el punt de vista majoritari és el correcte, o ni tan sols que té al seu favor cap més presumpció de la que impliqui el simple fet de la seva popularitat.

Per a presentar un tema amb imparcialitat cal prestar atenció no solament als temes dels quals es presenten punts de vista i arguments, sinó també a la manera de formular-los i al to amb què s'hi fa referència. En els articles de la Nupedia s'ha de procurar no descriure punts de vista, persones, esdeveniments, etc. conflictius en un llenguatge que pugui donar lloc, de manera plausible, a interpretar que s'hi impliquen judicis de valor, tant negatius com positius, tret dels casos en què el judici es faci sobre un tema relativament innocu i virtualment universal. N'hi ha prou d'esmentar els fets rellevants (aquells sobre els quals hi ha acord) per a descriure diferents visions d'aquests fets, i després deixar que siguin els lectors els qui decideixin quines són les visions correctes» (Editors de Nupedia, 2000).

Sanger assenyala que el criteri d'«imparcialitat» aplicat a la Nupedia no va trigar a traslladar-se a la Viquipèdia com a «norma a tenir en compte» i que gairebé a continuació Wales va traduir-lo a la norma del punt de vista neutral –denominació que a Sanger no li agradava per la seva condició oximorònica (2005). Malgrat el nom, els elements centrals de la política inicial van quedar intactes.

La pàgina dedicada al PVN existeix des de 2001, i a partir d'octubre de 2011 ha estat reeditada al voltant de 4.500 vegades (toolserv.org, 2011). Durant aquest període ha estat objecte de moltes modificacions i la versió actual és molt més llarga que la primera versió revisada de novembre de 2001 (la primera versió disponible sobre la Viquipèdia). Això no obstant, els aspectes fonamentals del PVN, les afirmacions més contundents, en la

seva major part no han estat modificats. La pàgina actual de la Viquipèdia sobre el PVN, «Wikipedia:Neutral point of view» presenta un quadre de text a la part superior en què s'indica la seva condició de norma de la Viquipèdia en anglès i com a «estàndard àmpliament acceptat que tots els editors han de seguir en general» (Wikipedia Contributors, 2011a). Un altre quadre de text, a la part dreta de la pàgina, assenyala que el PVN és un dels cinc pilars i una de les «normes principals per als continguts». El text comença així:

«Presentar la informació des d'un punt de vista neutral (PVN) significa representar amb imparcialitat, proporcionalment i, en la mesura del possible, de manera objectiva tots els punts de vista significatius que han estat publicats en fonts fiables. Tots els articles de la Viquipèdia i altres continguts enciclopèdics s'han de redactar des d'un punt de vista neutral. El PVN és un principi fonamental de la Viquipèdia així com d'altres projectes de Wikimedia. Aquesta norma no és negociable i tots els editors i articles han de seguir-la.

El «punt de vista neutral» és una de les tres normes principals de la Viquipèdia. Les altres dues són la «verificabilitat» i la «recerca no original». Aquestes tres normes fonamentals, plegades, determinen el tipus i la qualitat del material que s'accepta en els articles de la Viquipèdia. Atès que aquestes tres normes funcionen conjuntament, no s'han d'interpretar aïlladament unes d'altres, i els editors han de procurar acostumar-se a atendre-les totes tres. Els principis sobre els quals es basa aquesta política no poden ser substituïts per altres normes o directrius, ni per consens dels editors» (Wikipedia Contributors, 2011a).

La primera frase resumeix la postura epistèmica de la Viquipèdia, i la resta denota la fermesa d'aquesta postura («no és negociable», «no poden ser substituïts») i fa referència als seus dos aliats clau: la «verificabilitat» i la «recerca no original». Malgrat que l'enfocament a la imparcialitat ha perdut certa contundència –«en la mesura del possible, de manera objectiva»– i que s'ha inclòs el concepte de «fonts fiables», la major part d'aquesta part introductòria s'assembla molt a la primera iteració de la Nupedia.

El que s'ha mantingut i és crucial des del principi és una doble i particular relació amb la veritat. La neutralitat, definida indistintament com a imparcialitat o sense prejudicis, pretén distanciar-se a si mateixa de les pugnes al voltant de la veritat en el món exterior, és a dir, de les batalles sobre la veritat que tenen lloc fora de la Viquipèdia. Per exemple, no importa si una afirmació com «Jesús va ressuscitar» es correspon amb una realitat certa de la figura de Jesús aixecant-se entre els morts. Aquest distanciament de les polèmiques permet, al seu torn, una inclusivitat, en què les veritats que competeixen –reconfigurades com a «punts de vista» conflictius– poden ser totes elles subsumides al mode enciclopèdic, si bé sota unes condicions força específiques. Per

<http://digithum.uoc.edu>

La veritat de la Viquipèdia

exemple, «Jesús va ressuscitar» pot presentar-se com «La majoria dels cristians creu en la resurrecció de Jesús» o com «La creença en la resurrecció de Jesús és un dels principals elements de la fe cristiana», de tal manera que enunciats d'aquesta mena esdevenen compatibles amb perspectives diferents i no cristianes sobre Jesús. Efectivament, l'entrada sobre Jesús conté sis «perspectives religioses» principals, una subsecció sobre «altres punts de vista [religiosos]» i una secció dedicada a «punts de vista històrics» (Wikipedia Contributors, 2011b).

La primera relació amb la veritat, la del distanciament i la inclusió, es reflecteix a la part de la declaració en què es demana «representar amb equitat.. tots els punts de vista significatius». Això mateix torna a expressar-se al quadre de «This page in a nutshell» (a la part superior): «Els articles no han de prendre partit, sinó explicar-los, amb imparcialitat i objectivitat» (Wikipedia Contributors, 2011a), i torna a aparèixer a la formulació original de la Nupedia més amunt. Aquesta primera relació amb la veritat és la que també marca el límit de la majoria dels comentaris sobre el tema (com els que s'han esmentat més amunt).

Hi ha, però, una segona relació amb la veritat, que podríem anomenar *la veritat del PVN* o la veritat interna de l'enciclopèdia. Recordem que el PVN «no ha de prendre partit, sinó explicar-los, amb imparcialitat i objectivitat». Com funciona això en la realitat? Quina és la veritat d'aquesta declaració? Dit d'una altra manera: com s'estableix i es confirma la primera relació amb la veritat, la del distanciament i la inclusió? L'entrada sobre el PVN ens ofereix la majoria de respostes.

Després de la frase «Observeu els següents principis per assolir el nivell de neutralitat que escau a una enciclopèdia», hi ha una llista de sis principis:

Procureu no presentar opinions com a fets.

Procureu no presentar com a fets afirmacions que estiguin seriosament qüestionades.

Procureu no presentar com a meres opinions afirmacions que no estiguin qüestionades.

Procureu fer servir un llenguatge que no impliqui judicis de valor.

Indiqueu acuradament la importància relativa de punts de vista oposats (Wikipedia Contributors, 2011a).

Tots aquests principis expliquen una relació concreta amb la veritat «de fora», pel que fa als enunciats individuals. Els dos primers requereixen debilitar el valor de la veritat –o «facticitat»– de qualsevol cosa qüestionada. Qualsevol afirmació la veritat de la qual sigui qüestionada «cal atribuir-la en el text a fonts concretes, o, quan estigui justificat, descriure-la amb punts de vista amplis, etc.» (Wikipedia Contributors, 2011a). El quart principi és semblant a aquests dos primers, però s'orienta directament al llenguatge i a la veu d'autoria. Es pot dir igualment amb altres paraules: «Eviteu d'afegir opinions als fets». El tercer principi és l'altra cara de la moneda dels dos primers: si alguna cosa no està qüestionada, no disminueix el valor de la seva veritat. Aquest

principi s'acosta molt a participar en les «batalles al voltant de la veritat», amb la diferència, potser, que el que importa no és si una afirmació és efectivament vertadera o falsa, sinó si la veritat que conté està qüestionada o no. En l'anterior exemple sobre la resurrecció de Jesús es fa palesa aquesta distinció: És ben clar que l'afirmació «Jesús va ressuscitar» està qüestionada i, per tant, no es pot incloure. Si aquesta mateixa afirmació es reformula així: «La major part dels cristians creu en la resurrecció de Jesús», la contundència de l'afirmació es debilita, almenys pel que fa a la resurrecció de Jesús.

No obstant això, el focus del valor de la veritat de l'afirmació en realitat s'ha redirigit i ha passat de la resurrecció de Jesús al fet de si la majoria de cristians creu o no creu que això és veritat. Com que la part de la frase «La major part dels cristians creu» és una «afirmació no qüestionada» no es pot presentar sota una forma menys contundent: «L'opinió de la persona X és que molts cristians creuen que...». I no obstant «l'abandonament» de la veritat per part de la Viquipèdia, aquesta disposa de tot un règim (de veritat) per a determinar si aquesta afirmació transformada, amb el seu focus alterat cap a «la major part dels cristians creu», està o no està qüestionada en realitat.

L'últim principi requereix que totes aquestes afirmacions de nova creació s'ordenin en una relació mútua i aquest ordre està determinat per una realitat externa. Tots cinc principis expliquen com s'estableix el PVN en els enunciats escrits individuals, però no representen de cap manera els límits d'aquest pilar. La neutralitat també afecta la titulació dels articles, la seva estructura i disposició, el «pes» atribuït a determinades perspectives (per exemple, 1.000 paraules per a un punt de vista minoritari, encara que a la perspectiva majoritària només se n'hi dediquin 100), els mètodes de recerca per aconseguir fonts, etc.

El pilar constituït pel PVN conté, doncs, tota una altra relació amb la veritat. El valor de la veritat d'una afirmació no es rebutja del tot, només es redirigeix. I encara que hagi descrit aquest règim de veritat com la veritat interna de la Viquipèdia, el fet és que la doble relació amb la veritat no és pot capir del tot en termes d'un dins (una veritat de PVN) i d'un fora (les batalles entorn de la veritat fora de l'enciclopèdia). En canvi, l'abast del PVN s'estén força més enllà dels límits de l'enciclopèdia. El PVN, cal entendre'l com una quadrícula d'intel·ligibilitat, un conjunt d'afirmacions contundents que circumscriuen un món enllà de l'enciclopèdia així com la manera precisa d'engranar-hi; és una veritat interna amb un abast extern. És també en aquest punt que els aliats de la norma del PVN adquireixen una especial importància.

Juntament amb el PVN, «la recerca no original» i la «verificabilitat» constitueixen els tres pilars fonamentals de la Viquipèdia, i estan dissenyats per a treballar a l'uníson: «Atès que aquestes tres normes funcionen en harmonia, no s'han d'interpretar independentment les unes de les altres (Wikipedia Contributors, 2011a). La «recerca no original» estableix un món extern preestablert com l'única font legítima de les afirmacions que es fan a l'enciclopèdia.

<http://digithum.uoc.edu>

La veritat de la Viquipèdia

Però el *fora* que invoca la «recerca no original» és molt concret: «La Viquipèdia no publica pensaments originals: tot el material contingut a la Viquipèdia ha de poder ser atribuït a una font fiable i publicada» (Wikipedia Contributors, 2011c). El món extern preexistent és purament discursiu, un món constituït únicament per fonts. És en aquest nivell, o amb aquest *fora* com a referent, que la Viquipèdia s'implica en batalles per la veritat. Tot i que no entraré en detalls, hi ha amples criteris sobre què constitueix una font fiable, una font publicada i, per descomptat, una font en si mateixa. La funció de la «verificabilitat» en aquest sentit és establir la realitat d'aquest món exterior fet de fonts així com el mètode per a connectar-s'hi (per mitjà de les citacions).

El PVN és el pilar de tota la política de continguts, i opera en «harmonia» amb la «recerca no original» i amb la «verificabilitat». Aquests tres pilars fonamentals de la política, plegats, són al capdamunt de tot un cos de polítiques, directrius i assaigs relacionats entre si, que en el seu conjunt defineixen el perfil del projecte: les normes precises per a la creació d'una exposició i el llinar que en determina la inclusió; l'arranjament de i la relació entre les diferents exposicions; i el que constitueix el món de «fonts» més enllà de la formació de l'enciclopèdia i de la manera d'aproximar-s'hi. Tot i que les batalles externes entorn de la veritat es rebutgen explícitament –«el llinar per a la inclusió a la Viquipèdia és *la verificabilitat, no la veritat*» (Wikipedia Contributors, 2011d)–, la Viquipèdia compta amb tot un cos de fermes declaracions la funció de les quals és establir la veritat de qualsevol afirmació particular; una veritat de què és neutral, no original, publicat, fiable, atribuïble i verificable.

Retorn a la Veritat

El fet de reconèixer l'*altra* relació de la Viquipèdia amb la realitat, el seu règim per a establir la veritat de la neutralitat, la no originalitat, la verificabilitat, etc., permet tornar a emmarcar el debat inicial sobre l'abandonament de la veritat. En especial cal revertir la posició de Wales i Reagle, els quals atribueixen l'èxit de les col·laboracions a la Viquipèdia al fet que el PVN permet «evitar» el debat filosòfic sobre la veritat: la col·laboració a la Viquipèdia és possible precisament perquè hi opera un règim clar de la veritat a l'hora de destriar i filtrar les contribucions en competència. No és pas abandonar la veritat, sinó que la col·laboració és possible justament perquè la veritat de com contribuir-hi està ben establerta. (Com hem vist, les iteracions del PVN són coextensives amb la història de la Viquipèdia i s'estenen fins i tot a la seva precursora, la Nupedia.) No és aquest un ajustament menor, encara que ho pugui semblar. Totes les persones que celebren l'abandonament de la veritat per part de la Viquipèdia ho fan perquè veuen en aquest abandonament una forma de col·laboració que evita els grans antagonismes. Aquesta postura significa el reconeixement que la recerca de la veritat pot dividir la gent i provocar conflictes encesos

i sovint irresolubles. Si el problema de la veritat es pot evitar, els que abans estaven dividits poden unir-se: «Dues persones, encara que una d'elles cregui que la veritat es construeix socialment i l'altra que la veritat és una correspondència amb els fets de la realitat, poden treballar plegades» (Wales, citat a Reagle, 2010, pàg. 53). Però més que això, el somni dels viquipedians és que persones amb «punts de vista» radicalment diferents –no pas diferents definicions de la veritat, sinó diferents versions d'aquesta– puguin unir-se sota el paraigua de la neutralitat. Una vegada admès que fins i tot la neutralitat necessita els seus propis procediments per a la veritat, cal abandonar el somni de la col·laboració universal a través de la neutralitat. Amb tot això no es pretén, en absolut, venir a dir que la col·laboració basada en la realitat de la Viquipèdia sigui dolenta o errònia, només que existeix a causa de la veritat, no com a distinció d'aquesta. I com que el coneixement contingut a la Viquipèdia no es pot divorciar de la veritat, tampoc no es pot divorciar de tota la confusió que comporten les lluites per causa de la veritat.

Contràriament, també veiem que els que lamenten l'abandonament de la veritat per part de la Viquipèdia s'han equivocat en la diagnosi del problema. Els casos esmentats més amunt (Connelly i el canvi climàtic, Messer-Kruse i l'afer del Haymarket) no són exemples d'experts reconeguts en possessió del coneixement vertader que es veuen rebutjats perquè la *veritat real* no importa a la Viquipèdia. Aquests casos impliquen un enfrontament entre els criteris sobre la veritat i l'experiència relacionada. Són episodis en què la veritat de la Viquipèdia entra en conflicte amb la veritat del científic o amb la veritat de l'historiador, i en què l'experiència d'aquests individus s'enfronta a l'experiència dels editors de la Viquipèdia. En comptes de censurar la Viquipèdia per abandonament de la veritat ens seria més beneficiós atendre als procediments en què s'estableix la veritat de la Viquipèdia. És des d'aquest punt de mira que podríem començar a entendre com es distribueix el poder a través del projecte: d'on deriva l'autoritat; com és que algunes contribucions s'accepten i altres no; i com el projecte manté l'ordre i la coherència davant de la seva «espontània divisió del treball» (Shirky, 2008, pàg. 118) i de l'«ad-hocràtic» (Bruns, 2008, pàg. 25; Komieczny, 2010) mode de governança. Si volem evitar les exageracions sobre la col·laboració sense reproduir arguments conservadors al voltant de la mort de l'expert, hem de retornar a la veritat de la Viquipèdia.

Referències bibliogràfiques

- BRUNS, A. (2008). Blogs, Wikipedia, Second Life, and Beyond: From Production to Prousage. Nova York: Peter Lang.
- GARFINKEL, S. (2008). «Wikipedia and the Meaning of Truth». *Technology Review*. [article en línia]. [Data de consulta: 30/03/12] <<http://www.technologyreview.com/web/21558/>>

<http://digithum.uoc.edu>

La veritat de la Viquipèdia

- KONIECZNY, P. (2010). «Adhocratic Governance in the Internet Age: A Case of Wikipedia». *Journal of Information Technology and Politics*. Vol 7, pàg. 263-283.
<http://dx.doi.org/10.1080/19331681.2010.489408>
- MESSER-KRUSE, T. (2012). «The "Undue Weight" of Truth on Wikipedia». *The Chronicle*. [article en línia]. [Data de consulta: 30/03/12].
 <<http://chronicle.com/article/The-Undue-Weight-of-Truth-on/130704/>>
- NUPEDIA EDITORS (2000). «Nupedia.com Editorial Policy Guidelines». *Nupedia.com: The Open Content Encyclopedia* [article en línia]. [Data de consulta: 17/11/11].
 <<http://web.archive.org/web/20001205000200/http://www.nupedia.com/policy.shtml.>>
- REAGLE, J. (2010). *Good Faith Collaboration: The Culture of Wikipedia*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- SANGER, L. (2005). «The Early History of Nupedia and Wikipedia: A Memoir». *Slashdot*. [article en línia]. [Data de consulta: 30/03/12].
 <<http://features.slashdot.org/story/05/04/18/164213/the-early-history-of-nupedia-and-wikipedia-a-memoir>>
- SCHIFF, S. (2006). «Know It All: Can Wikipedia conquer expertise». *The New Yorker*. [article en línia]. [Data de consulta: 30/03/12].
 <http://www.newyorker.com/archive/2006/07/31/060731fa_fact>
- SHIRKY, C. (2008). *Here Comes Everybody: The Power of Organizing without Organizations*. Nova York: Penguin Press.
- TOOLSERVER.ORG (2011). «Wikipedia:Neutral point of view - Article revision statistics - Xl's tools» [article en línia]. [Data de consulta: 17/11/11].
 <http://toolserver.org/~soxred93/articleinfo/index.php?article=Wikipedia:Neutral_point_of_view&lang=en&wiki=wikipedia>
- WIKIPEDIA CONTRIBUTORS (2011a). «Wikipedia:Neutral point of view». *Wikipedia, The Free Encyclopedia* [article en línia]. [Data de consulta: 17/11/11].
 <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia:Neutral_point_of_view&oldid=458136931>
- WIKIPEDIA CONTRIBUTORS (2011b). «Jesus». *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. [article en línia]. [Data de consulta: 17/11/11].
 <<http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Jesus&oldid=460999859>>
- WIKIPEDIA CONTRIBUTORS (2011c). «Wikipedia: No original research». *Wikipedia, The Free Encyclopedia* [article en línia]. [Data de consulta: 17/11/11].
 <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia:No_original_research&oldid=461002085>
- WIKIPEDIA CONTRIBUTORS (2011d). «Wikipedia:Verifiability». *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. [article en línia]. [Data de consulta: 17/11/11].
 <<http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia:Verifiability&oldid=461059539>>

CITACIÓ RECOMANADA

TKACZ, Nathaniel (2012). «La veritat de la Viquipèdia». A: Eduard AIBAR i Mayo FUSTER (coords.). «La recerca acadèmica a la Viquipèdia» [dossier en línia]. *Digithum*, núm. 14, pàg. 35-41. UOC. [Data de consulta: dd/mm/aa].
 <<http://digithum.uoc.edu/ojs/index.php/digithum/article/view/n14-tkacz/n14-tkacz-cat>>
<http://dx.doi.org/10.7238/d.v0i14.1514>
 ISSN 1575-2275

Aquesta obra està subjecta a la llicència de **Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 3.0 Espanya** de Creative Commons. Podeu copiar-la, distribuir-la i comunicar-la públicament sempre que n'especifiqueu l'autor i la revista i la institució que la publiquen (*Digithum*; FUOC); no en feu un ús comercial i no en feu obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>.

Nathaniel Tkacz

Professor agregat de la Universitat de Warwick (Regne Unit)
 nathanieltkacz@gmail.com

Nathaniel Tkacz és professor agregat del Centre de Metodologies Interdisciplinàries de la Universitat de Warwick del Regne Unit. Escriu sobre la dimensió política i organitzacional dels programaris i de les tecnologies relacionades, i els seus treballs han estat publicats a *Wired UK*; *Platform: Journal of Media and Communication*; *Communication, Politics and Culture*; *The Journal of Peer Production*; y *Ephemera: Theory and Politics in Organisation* (en el pròxim número). El 2008 va cofundar la iniciativa de recerca sobre el punt de vista crític de la Viquipèdia (CPOV en les sigles en anglès) i juntament amb l'holandès Geert Lovink, teòric dels mitjans, han coeditat *Critical Point of View: A Wikipedia Reader* (2011).

Centre for Interdisciplinary Methodologies
 University of Warwick
 Coventry
 CV4 7AL

